

Ruimtelijk beoordelingskader bij horecaterrassen

Toelichtende nota bij het reglement over de inname van het openbaar domein door terrassen bij horecazaken

20 mei 2022

Entiteit

Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning

Departement Stedelijke Ontwikkeling

Contactpersoon

Rik De Kezel - Koen Lepla

Inhoudsopgave

1. Voor wie is deze nota bedoeld en wat is het statuut ervan?	2
2. Ruimtelijke visie	2
2.1. Basisprincipes horecaterrassen	3
2.2. Opslag meubilair	4
2.3. Parasols	4
2.4. Tafels en stoelen	5
2.5. Plantenbakken	6
2.6. Verlichtingselementen	6
2.7. Terrasverwarmers	6
2.8. Andere uitrustingen	6
3. Specifieke beoordelingscriteria bij horecaterrassen in parkeerstroken	7
4. Specifieke aandachtspunten bij terrasinrichtingen die aan de stedenbouwkundige vergunningsplicht zijn onderworpen	7
4.1. Windschermen	8
4.2. Bevloeringen	8
4.3. Afbakening terraszone (vaste scheidingswanden)	8
4.4. Zonnetenten	9

1. Voor wie is deze nota bedoeld en wat is het statuut ervan?

Deze nota betreft een richtinggevende aanvulling bij het terrasreglement, en geeft het ruimtelijke beoordelingskader weer waaraan iedere aanvraag voor een horecaterras op het openbaar domein zal worden getoetst. Dit ruimtelijk beoordelingskader omvat, naast de elementen bevat in het terrasreglement, ook toelichting bij de beoordelingscriteria m.b.t. omgevingsvergunningsplichtige ingrepen.

Doelstellingen van deze nota zijn:

- Een helder kader scheppen voor de uitbaters en de overheid;
- Verduidelijking brengen bij het terrasreglement en het gehanteerde beoordelingskader bij horecaterrassen;
- Bijdragen aan een kwaliteitsvolle inrichting van het openbaar domein.

2. Ruimtelijke visie

Gent is een aantrekkelijke historische stad om te wonen, te werken en te bezoeken. Het ruime aanbod aan cafés, restaurants, met aangename terrassen, levert hier een belangrijke bijdrage aan.

De publieke ruimte heeft heel wat verschillende functies. Iedereen in onze stad maakt er deel van uit en is er tegelijkertijd ook te gast. Dat geldt ook voor horeca en terrassen.

Terrassen nemen in een stad een bijzondere plaats in en zorgen voor een stedelijke levendigheid. De aanwezigheid van terrassen beïnvloedt onmiskenbaar de beleving van de publieke ruimte, en omgekeerd biedt de aanleg van de publieke ruimte ook opportuniteiten voor het exploiteren van terrassen. Een levendige publieke ruimte met terrassen zet ook aan tot meer stappen en fietsen, wat zorgt voor een duurzamer en gezonder verplaatsingsgedrag. Anderzijds moet er ook meer aandacht gaan naar leefbaarheid voor bewoners en de toenemende druk op het openbaar domein.

Gent wil blijven inzetten op meer kwalitatieve publieke ruimte waarbij ook terrassen worden ingericht in harmonie met hun omgeving. Dit vraagt om duidelijke afspraken en een helder beoordelingskader. Deze nota brengt dan ook een bijkomende verduidelijking bij het terrasreglement.

2.1. Basisprincipes horecaterrassen

- Horecaterrassen houden optimaal rekening met het functioneren van het openbaar domein als circulatieruimte. Voldoende brede looproutes voor voetgangers, kinderwagens en rolstoelen moeten te allen tijde worden gevrijwaard. Hierbij wordt ook voldoende vrij ruimte voorzien ter hoogte van en in functie van de blindengeleidingsstroken. Deze looproutes moeten voldoende breed, vrij rechtlijnig en vloeiend zijn. De breedte van de looproutes wordt bepaald door de verwachte intensiteiten op die plaats, bepaald door de aanwezigheid van scholen, aantal handelszaken en openbaar vervoersinfrastructuur. Gebruikers van een voetpad moeten een logische en maximaal obstakelvrije looplijn kunnen volgen. Toegangen naar naastliggende woningen en appartementen boven de horecazaak moeten altijd over de volledige breedte van deze toegang en de volledige diepte van het terras vrij blijven.
- Horecaterrassen zijn zo veel als mogelijk integraal toegankelijk. Er wordt rekening gehouden met personen die minder mobiel zijn, rollators, rolstoelen.
- De noodzakelijke ruimte voor hulpdiensten moet worden vrijgehouden. Hiernaast is het ook essentieel dat het in de terraszone geplaatste straatmeubilair onmiddellijk en door één persoon wegneembaar is. Hierbij is het niet de bedoeling dat er hulpmiddelen worden gebruikt. Daarom is flexibel en vlot verplaatsbaar terrasmeubilair noodzakelijk.
- De terraszones zijn in evenwicht met andere functies in de openbare ruimte. De inpassing op het openbaar domein wordt afgewogen t.o.v. de andere gebruikers. Er moet altijd nog voldoende ruimte overblijven voor niet-consumerende bewoners/gebruikers van het openbaar domein. Een horecaterras wordt dan ook in principe enkel ingeplant voor de eigen zaak/gevel. Toegangen tot andere functies in het zelfde pand worden gevrijwaard. Ook wordt er rekening gehouden met andere aanpalende functies en het karakter van de straat of plein. Het openbaar domein voor aanpalende andere functies wordt vrijgehouden. Het risico op hinder voor omwonenden wordt mee geëvalueerd.
- Ruimtelijke leesbaarheid: De voorkeur gaat naar terraszones die afgestemd en gealigneerd zijn op de horecagelegenheid. In principe wordt ook slechts één terraszone voorzien per horecagelegenheid voorzien. In specifieke situaties en als de ruimtelijke context dit toelaat,

kan van dit principe worden afgeweken. Per straat/plein wordt gestreefd naar éénvormigheid in inplantingsprincipes.

- Ruimtelijke bescheidenheid: Gent bezit heel wat waardevolle gevels en straatwanden met erfgoedwaarde. De terrassen zijn in principe kleinschalig (bestaande uit normaal gekende standaard tafels en stoelen en parasols) en zijn ondergeschikt aan de beeldkwaliteit en erfgoedwaarde van de straat(wand) of het plein. Het kleurgebruik van het terrasmeubilair is sober.
- Luchtigheid: De volledige terrasinrichting moet voldoende luchtig en transparant te zijn zodat de stedelijke ruimte voldoende voelbaar blijft. Onderliggende bestrating en achterliggende gevels moeten voldoende zichtbaar blijven. Terrassen mogen niet voor een barrière voor het horecapand zorgen, zodat de horecaruimte binnen onaantrekkelijk wordt. Indien er afbakeningen gebeuren met plantenbakken, bestaan deze uit losse elementen met een minimale tussenruimte van 25 cm. Een monolithische indruk moet worden vermeden. Ook het contact tussen passant en terrasbezoeker is belangrijk. Daarom wordt een hoogtebeperking voorzien voor de plantenbakken.
- Horecaterrassen dragen bij aan een (subtiele) vergroening van het openbaar domein: eventuele afbakeningen worden vormgegeven door plantenbakken met een max. hoogte van 120 cm., planten inbegrepen.

2.2. Opslag meubilair

Horecaterrassen zijn een tijdelijke inname van de openbare ruimte. Buiten de openingsuren wordt het terrasmeubilair bij voorkeur 's nachts binnen gehaald. Opslag van meubilair op de weg, het terras of elders op het openbaar domein heeft dus niet de voorkeur. In specifieke situaties (bv. in het kader van TIP's) kunnen andere principes toegepast worden.

2.3. Parasols

- Indien natuurlijke schaduelementen (bv. bomen) aanwezig zijn, wordt hiervan bij voorkeur gebruik gemaakt, waardoor parasols niet nodig zijn.
- Staan op 1 steun.
- In functie van bereikbaarheid door hulpdiensten zijn parasols opvouwbaar en onmiddellijk door 1 persoon wegneembaar.
- Om esthetische redenen zijn ook zo weinig mogelijke beeldversturende constructies gewenst.
- Worden niet verankerd, behalve op plaatsen waar het stadsbestuur een andere keuze maakt (bv. in TIP's)
- Mogen niet eenzelfde oppervlakte bestrijken als zonnetenten/zonneluifels.
- Worden voorzien volledig binnen de vergunde terraszone, mogen niet buiten de terrasperimeter uitsteken.
- De naam van de zaak en/of publiciteit is enkel toegestaan op de verticale flap van de parasol. De verticale flap is max. 20 cm. hoog.

2.4. Tafels en stoelen

- De gebruikte materialen zijn kwalitatief, duurzaam en robuust.
- Zijn sober en stijlvol en zonder reclame.
- In functie van wegneembaarheid door de hulpdiensten zijn tafels en/of stoelen die niet kunnen weggenomen worden door één persoon, niet toegelaten.
- Worden niet verankerd.
- Per terraszone wordt uniformiteit nagestreefd.

2.5. Plantenbakken

- De gebruikte materialen zijn kwalitatief, duurzaam en robuust.
- Aangezien zomeropstellingen eilandterrassen zijn die we een luchtig karakter willen geven zijn plantenbakken niet toegelaten op terrassen in zomeropstelling.
- Staan volledig binnen de vergunde terraszone.
- Zijn, planten inclusief, max. 120cm. Hoog.
- Worden niet verankerd.
- In functie van wegneembaarheid door hulpdiensten zijn plantenbakken door 1 persoon verplaatsbaar.
- Houden het groen binnen de contour van de bak.
- Geen publiciteit op plantenbakken of andere vormen van afbakening van terrassen.

2.6. Verlichtingselementen

- Verlichting is zodanig opgesteld dat enkel de terrasruimte verlicht wordt en er geen lichthinder wordt gecreëerd.
- Bekabeling op, onder of over de terraszone is niet toegelaten.
- Verlichtingsinstallaties bevestigd op de gevel zijn omgevingsvergunningsplichtig.

2.7. Terrasverwarmers

- Terrasverwarmers bevestigd op de gevel zijn omgevingsvergunningsplichtig.

2.8. Andere uitrustingen

- Blickvangers staan binnen de vergunde terrasperimeter.
- Omwille van de gewenste luchtigheid, en soberheid en leefbaarheid zijn andere inrichtingen (bekabeling, verkoopstand, audiovisuele media) niet toegelaten.

3. Specifieke beoordelingscriteria bij horecaterrassen in parkeerstroken

- Daar waar er voor de horecazaak parkeerplaatsen aanwezig zijn, kan er worden onderzocht om het terras op de parkeerplaats te plaatsen. Deze afweging is op z'n minst mee gebaseerd op de adviezen van Team Voetganger van MOBBED en DSRP (omwille van ruimtelijke aspecten).
- Deze terraszones zijn volledig open aan de zijde van het trottoir.
- Waar een terraszone grenst aan een rijweg kan het aangewezen zijn om een afscherming te voorzien. Deze afscherming is max. 120 cm. hoog en heeft een visueel open karakter. Indien dit een vaste afscherming betreft is deze OMV-plichtig.)
- Langs fietsroutes waar tramsporen aanwezig zijn, houdt de afscherming rekening met de wettelijk verplichte of in vademeca opgenomen schrikafstanden ten opzichte van fietsers.
- De afscherming moet vergevingsgezind zijn: als een fietser ten val komt, dan moet de impact van die val op de terrasafscherming zo laag mogelijk zijn.
- Deze afschermingen bestaan bij voorkeur uit plantenbakken van max. 120cm hoog, beplanting inclusief.
- Bijzonder aandachtspunt: eventuele parasols zijn enkel mogelijk indien deze volledig binnen de vergunde terraszone voorzien worden, en deze niet buiten de terrasperimeter uitsteken
- De mogelijke inpassing wordt afgewogen rekening houdend met volgende afwegingscriteria:
  - Veiligheid voor terrassebruikers en weggebruikers.
  - Het vermijden van een gefragmenteerde en rommelige inplanting van de diverse terraszones, afgewisseld met parkeervakken. (Indien noodzakelijk wordt een TIP opgemaakt) Ruimtelijke samenhang wordt hierbij nagestreefd.

4. Specifieke aandachtspunten bij terrasinrichtingen die aan de stedenbouwkundige vergunningsplicht zijn onderworpen

Vergunningsplicht

- Voor iedere privaatieve inname van de publieke ruimte dmv een horecaterras is de toelating van de Stad nodig.
- Indien dit enkel niet-omgevingsvergunningsplichtige ingrepen betreft, (dus enkel losse terrasonderdelen) volstaat het om een vergunningsaanvraag in te dienen via Dienst Wegen, Bruggen en Waterlopen, afdeling IPR (Innames Publieke Ruimte). . Deze vergunning wordt ook een wegvergunning genoemd.
- Indien er ook omgevingsvergunningsplichtige ingrepen aangevraagd worden (bevloering, zonneluifel, windschermen en andere vaste constructies) moet een omgevingsvergunningsaanvraag aangevraagd te worden.
- Eventuele bijzondere toelatingsplichten en meldingsplichten voor terrassen bij beschermd erfgoed blijven van toepassing.

4.1. Windschermen

- Zijn omgevingsvergunningsplichtig. (ook windschermen op wielen)
- Om het zicht op de aanpalend gevels zo veel mogelijke te behouden zijn. Enkel doorzichtige windschermen kunnen worden toegelaten.
- De naam van de zaak kan op de windschermen aangebracht worden in een smalle gezandstraalde strook folie. (zie hiervoor technische fiche)
- Windschermen kunnen enkel bij terrassen in gevelopstelling geplaatst worden. Ze moeten verankerd worden in de gevel en in het grondvlak. Windschermen worden niet toegelaten in een opstelling los van de gevelwand.
- Er wordt de aanvrager een technische fiche bezorgd met de voorwaarden waaraan de windschermen moeten voldoen.
- Tussen 2 aanpalende terrassen is slechts één windscherm toegelaten.
- Worden onder meer beoordeeld op basis van volgende beoordelingscriteria:
  - kwalitatief en duurzaam materiaalgebruik,
  - relatie met de architectuur,
  - relatie met het overige terrasmeubilair

4.2. Bevloeringen

- Zijn omgevingsvergunningsplichtig.
- In de stad wordt veel aandacht besteed aan een functionele, mooie en karaktervolle bevoering van trottoirs en pleinen. Een bijkomende bevoering in opbouw of vlonders zijn in principe niet gewenst op het publiek domein.
- Bevloeringen voor terrassen die in een parkeerstrook vergund zijn, kunnen toegestaan worden voor zover die ondergrond bestaat uit kasseien (dus geen vlakke platines), of de aard van de ondergrond een normale uitbating van het terras onmogelijk maakt. Specifiek spreken we dan over grote oneffenheden of niveauverschillen. Bevloeringen op gelijkgrondse in kasseien aangelegde parkeerstroken zijn niet wenselijk. Indien er kan aangesloten worden op een trottoir, moet er worden aangesloten op dit trottoir.
- De hoogte van de bevoering moet tot het minimum worden beperkt.
- De bevoering mag de integrale toegankelijkheid niet in de weg staan.
- Bevloeringen mogen geen extra valrisico veroorzaken voor voetgangers.
- Bevloeringen mogen de afwatering van de openbare ruimte (vrijwaren goten en rioolkolken) en het reinigen ervan niet hypothekeren. Technische voorzieningen (bv. toezichtputten, gasaansluiting,...) moeten worden gevrijwaard .
- In de omgevingsvergunning zullen een aantal criteria worden vastgelegd m.b.t. het uitzicht (bv. afwerking zijranden), kwaliteit, duurzaamheid en robuustheid van de gebruikte materialen.

4.3. Afbakening terraszone (vaste scheidingswanden)

- Is omgevingsvergunningsplichtig.
- Principeel is een (gedeeltelijke) afbakening van de terraszone niet gewenst. De voorkeur gaat altijd naar een afbakening met plantenbakken, wat niet omgevingsvergunningsplichtig is.
- Soms kan het aangewezen zijn, om veiligheidsredenen (bv. in een parkeerstrook langs een rijweg) om de terraszone af te bakenen aan de zijde van de rijweg.

- Bij voorkeur worden de afbaking uitgevoerd met plantenbakken. Deze afbakening heeft een open en luchtig karakter.
- Deze afbakening mag niet hoger zijn dan 1m20., beplanting inclusief.

4.4. Zonnetenten/zonneluifels

- Zijn omgevingsvergunningsplichtig.
- Indien natuurlijke schaduwelementen (bv. bomen) aanwezig zijn, wordt hiervan bij voorkeur gebruik gemaakt.
- Worden bevestigd aan de gevel en mogen niet op de grond steunen.
- Worden onder meer beoordeeld op basis van volgende beoordelingscriteria:
  - Afmetingen (in ingeklapte en uitgeklapte toestand + omkasting)
  - Vrijwaren vrije hoogte en obstakelvrije doorgang
  - Vormgeving en kleur in relatie tot de gevelarchitectuur